

Sygn. akt VIII Ka 60/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Przemysław Wasilewski – spr.** Sędziowie: **SO Dorota Niewińska**

SO Wiesław Oksiuta

Protokolant Izabela Zinkiewicz

przy udziale Prokuratora Andrzeja Litwińczuka

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2019 roku

sprawy J. W.

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k. i inne;

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 20 listopada 2017 roku, sygnatura akt VII K 13/16

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że na podstawie art. 46 § 1 k.k. nakłada na oskarżonego obowiązek częściowego naprawienia szkody odnośnie czynu II. poprzez zapłatę na rzecz (...) S.A. (...) (...) z siedzibą w W. kwoty 7.300,- (siedem tysięcy trzysta) złotych.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. I. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) złotych, w tym kwotę 96,60 (dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy) złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

III. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Wiesław Oksiuta Przemysław Wasilewski Dorota Niewińska

UZASADNIENIE

J. W. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 11 września 2002 r. do dnia 25 października 2002 r. w B., działając wspólnie i w porozumieniu z A. F. i M. M. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S. A. Oddział w B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 19.405,00 zł, stanowiących odszkodowanie wypłacone z tytułu kolizji drogowej, za pomocą wprowadzenia pracownika tej firmy w błąd co do okoliczności zaistnienia takiego zdarzenia, podczas którego zarejestrowany na niego i kierowany przez mego samochód marki C. (...) nr rej. (...) miał się zderzyć w F. z kierowanym przez U. K. samochodem marki F. nr rej. (...), podczas gdy w rzeczywistości kolizja taka nie miała miejsca, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk;

II. w okresie od dnia 21 października 2002 r. do dnia 9 grudnia 2002 r. w B., działając wspólnie i w porozumieniu z A. F., M. M. (1) i K. K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S. A. Oddział w B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 19.800,00 zł, stanowiących odszkodowanie wypłacone z tytułu kolizji drogowej, za pomocą wprowadzenia pracownika tej firmy w błąd co do okoliczności zaistnienia takiego zdarzenia, podczas którego zarejestrowany na mego a kierowany (...) L. M. samochód marki C. (...) nr rej. (...) miał zostać na trasie F. — D. (...) uderzony przez kierowany przez V. M. samochód marki M. nr rej. (...), podczas gdy w rzeczywistości kolizja taka nie miała miejsca, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk;

III. w okresie od dnia 10 sierpnia 2003 r. do dnia 12 września 2003 r. w B., działając wspólnie i w porozumieniu z A. F., M. M. (1) i P. B., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) S. A. Oddział w B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 15.300,00 zł, stanowiących odszkodowanie wypłacone z tytułu kolizji drogowej, za pomocą wprowadzenia pracownika tej firmy w błąd co do okoliczności zaistnienia takiego zdarzenia, podczas którego zarejestrowany na mego i kierowany przez mego samochód marki P. nr rej. (...) miał uderzyć w zarejestrowaną na P. B. przyczepkę marki S. (...) nr rej. (...), na której znajdował się zarejestrowany na P. B. skuter wodny marki Y. nr rej. (...), która to przyczepka była ciągnięta przez kierowany przez P. B. samochód marki M. (...) nr rej. (...), podczas gdy w rzeczywistości kolizja taka nie miała miejsca, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk;

IV. w dniu 5 maja 2005 r. w B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przedłożył w Banku (...) S. A. Oddział w B. poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia o swoim zatrudnieniu, podczas gdy w rzeczywistości nie wówczas nigdzie zatrudniony, w wyniku czego doprowadził Bank (...) S. A. Oddział w B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 4.425,00 zł, stanowiących wypłaconą mu pożyczkę gotówkową nr (...), za pomocą wprowadzenia pracownika tego banku w błąd co do okoliczności dotyczących swego zatrudnienia oraz okoliczności, iż nie zamierzał udzielonej mu pożyczki spłacić, tj. o przestępstwo z art. 273 kk w zb. z art. 286 § 1 kk;

V. w dniu 9 czerwca 2005 r. w B., działając w celu uzyskania korzyści majątkowej, przedłożył w (...) Bank S. A. w G., za pośrednictwem (...) w B. (...), nierzetelny wniosek o przyznanie kredytu, w którym to wniosku wskazał, że osiągnął średnie miesięczne wynagrodzenie w kwocie 1.498,77 zł netto, a ponadto przedłożył podrobiony przez siebie i poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia z dnia 7 czerwca 2005 r. o swoim średnim miesięcznym wynagrodzeniu w kwocie 2.200 zł brutto, osiąganym w firmie (...) (...) Sp. J. w S. oraz o okresie swego zatrudnienia w tej firmie od dnia 5 marca 2004 r., podczas gdy w rzeczywistości wynagrodzenia takiego nie osiągał oraz był wówczas zatrudniony jedynie w okresie jednego miesiąca, w wyniku czego doprowadził (...) Bank S. A. w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 3.652,25 zł, stanowiących wypłacony mu kredyt gotówkowy nr (...), za pomocą wprowadzenia pracownika tego banku w błąd co do wskazanych okoliczności dotyczących swego zatrudnienia ww. firmie, **tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 273 kk w zb. z art. 286 § 1 kk;**

VI. w bliżej nieustalonych dniach w 2012 r. w R. w (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy, wielokrotnie udzielił J. S. oraz innym nieustalonym osobom substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w nieustalonych ilościach, tj. o przestępstwo z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk;

VII. w okresie od dnia 14 maja 2011 r. do dnia 29 stycznia 2013 r. w B., korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokami Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 14 listopada 2008 r. sygn. III K 122/08/A i III K 122/08/B, nie powrócił do zakładu karnego bez usprawiedliwionej przyczyny w ciągu trzech dni od upływu wyznaczonego terminu, tj. o przestępstwo z art. 242 § 3 kk.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie o sygn. VII K 13/16 oskarżonego J. W. uznał za winnego popełnienia zarzucanych im czynów i za te czyny: za czyny z pkt I i II na mocy art. 286 § 1 kk w zw z art. 4 § 1 kk, skazał go, zaś na mocy art. 286 § 1 kk, art. 33 § 2 kk w zw z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 40 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka jest równa kwocie 30 złotych, za czyn z pkt III na mocy art. 268 § 1 kk, art. 33 § 2 kk w zw z art. 4 § 1 kk skazał go i wymierzył mu karę 10

miesiący pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 30 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka jest równa kwocie 30 złotych, za czyn z pkt IV na mocy art. 273 kk w zb z art. 286 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk w zw z art. 4 § 1 kk skazał go, zaś na mocy art. 286 § 1 kk w zw z art. 11 § 3 kk, art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 20 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka jest równa kwocie 30 złotych, za czyn z pkt V na mocy art. 297 § 1 kk w zb z art. 273 kk w zb z art. 286 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk w zw z art. 4 § 1 kk skazał go, zaś na mocy art. 286 § 1 kk w zw z art. 11 § 3 kk, art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 20 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka jest równa kwocie 30 złotych, za czyn z pkt VI na mocy art. 58 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw z art. 12 kk skazał go, zaś na mocy art. 58 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z pkt VII na mocy art. 242 § 3 kk w zw z art. 4 § 1 kk skazał go, zaś na mocy art. 242 § 2 kk w zw z art. 242 § 2 kk wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 91 § 2 kk wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 50 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka jest równa kwocie 30 złotych. Zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego orzeczenia wnieśli obrońca oskarżonego oraz oskarżyciel publiczny.

Obrońca oskarżonego na podstawie art. 444 k.p.k. w zw. z art. 425 § 1 i 2 k.p.k. zaskarżył powyższy wyrok w części, tj. w pkt I co do czynów opisanych w punktach I, II, III i VI aktu oskarżenia oraz w pkt II.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k. powyższemu wyrokowi zarzucił:

I. w stosunku do czynów opisanych w pkt I, II, III aktu oskarżenia:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, mianowicie art. 7 k.p.k. polegającą na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, czego konsekwencją stało się bezpodstawne uznanie że zeznania świadków P. B., A. F. oraz wyjaśnienia M. M. (1) korespondują ze sobą oraz z wyjaśnieniami oskarżonego przez co są jasne, pełne, wzajemnie uzupełniające się, a zatem wiarygodne, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż oskarżony będąc w mylnym przeświadczeniu jedynie udostępnił swoje dane oraz dokumenty M. M. (1) i A. F. celem zarejestrowania pojazdów marki C. (...) oraz P. (...), co uniemożliwia przypisanie mu współdziałania w oszustwach ubezpieczeniowych w zakresie szkód komunikacyjnych,
2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, mianowicie art. 7 k.p.k. polegającą na przyjęciu, iż odczytane na rozprawie z dnia 26.07.2017 r. wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym przez M. M. (1) są wiarygodne przy jednoczesnym przyjęciu, iż częściowo wyjaśnienia oskarżonego J. W. należało traktować jako przyjętą linię obrony nakierowaną na uniknięcie ewentualnie umniejszenie odpowiedzialności karnej, podczas gdy przyjęcie wyjaśnień innego oskarżonego M. M. (1) jako podstawowego dowodu obciążającego oskarżonego J. W. zostało ocenione, wobec braku ku temu podstaw, jako wiarygodnych, nienoszących znamion realizowania przez M. M. (1) przyjętej linii obrony nakierowanej na uniknięcie lub umniejszenie grożącej mu odpowiedzialności karnej, nie wykluczając również korzystania przez oskarżonego z prawa do kłamstwa oraz umniejszaniu swojej roli w procedurze przejawiającej się w obciążeniu oskarżonego J. W.,
3. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, mianowicie art. 7 k.p.k. polegającą na przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się oszustw ubezpieczeniowych na podstawie zeznań świadków P. B. i A. F. i wyjaśnień M. M. (1), podczas gdy z zeznań świadków nie wynika, iż by oskarżony świadomie pełnił jakąkolwiek rolę w przestępczym procederze,
4. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, mianowicie art. 7 k.p.k. polegającą na dowolnym ustaleniu, niepopartym żadnym dowodem, iż oskarżony uzyskał jakąkolwiek korzyść majątkową, tym bardziej w postaci wypłacenia mu odszkodowania z tytułu kolizji drogowej,
5. błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mającego wpływ na jego treść, polegającego na błędnym przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 k.k. w okresie od

11 września 2002 r. do 9 grudnia 2002 r. (zarzut I i II aktu oskarżenia), podczas gdy w okresie 27.09.2002 r. do 21.11.2002 r. oskarżony przebywał w Areszcie Śledczym w B. (k. 235), co potwierdza okoliczność, iż nie mógł brać udziału w procederze oszustw ubezpieczeniowych tym bardziej wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami z uwagi na znaczne ograniczenie jego swobód obywatelskich,

II. w stosunku do czynu opisanego w pkt VI aktu oskarżenia:

błąd w ustaleniach faktycznych mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie, poprzez ustalenie, że oskarżony udzielał substancji psychotropowej J. S. oraz innym nieustalonym osobom w nieustalonej ilości, podczas gdy jedynym dowodem oskarżenia jest wyjaśnienie oskarżonego, u którego stwierdzono uzależnienie od substancji psychoaktywnych, co nie jest w żaden sposób weryfikowalne i nie wyklucza możliwości wyimaginowania osoby J. S. i innych w czasie odurzenia narkotycznego.

Wskazując na powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k. skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i jego zmianę poprzez uniewinnienie oskarżonego J. W. od popełnienia zarzucanych mu czynów w pkt I, II, III oraz VI aktu oskarżenia,
2. rozwiązanie węzła kary łącznej i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej za czyny opisane w pkt IV, V i VII aktu oskarżenia, z zastosowaniem metody absorpcji, w wymiarze 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,
3. zaliczenie na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie,
4. zwolnienie oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych,
5. zasądzenie na rzecz obrońcy Adwokata B. I. kosztów obrony udzielonej z urzędu, nieopłaconych ani w części ani w całości,

ewentualnie

6. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator na podstawie art. 425 § 1 i 2 kpk oraz art. 444 kpk zaskarżył powyższy wyrok na niekorzyść oskarżonego J. W. w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 1 kpk zarzucił powyższemu wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 46 § 1 kk - w brzmieniu nadanym temu przepisowi Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997.88.553) - polegającą na zaniechaniu orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego (...) S. A. (...) (...) z/s w W. jako następcy prawnego (...) S. A. z/s w W., w sytuacji, gdy Sąd był zobligowany do takiego orzeczenia.

Na zasadzie art. 437 § 1 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego J. W. obowiązku naprawienia szkody w części odnośnie czynu opisanego w pkt. II aktu oskarżenia, poprzez zapłatę na rzecz (...) S. A. (...) (...) z/s w W. kwoty 7.300,00 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ponieważ wniosek o uzasadnienie rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego złożył obrońca skazanego w oparciu o art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 422 § 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k. Sąd ograniczył zakres uzasadnienia do tych części wyroku, do których odnosił się złożony wniosek.

Apelacja wniesiona przez obrońcę J. W. okazała się niezasadna. Sąd Odwoławczy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zawartych w niej zarzutów w stopniu skutkującym koniecznością uwzględnienia końcowych wniosków.

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd I Instancji na podstawie zebranego i wszechstronnie ocenionego materiału dowodowego poczynił trafne ustalenia faktyczne, zgodne z zasadami logicznego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k.). Wyrazem sędziowskiego przekonania w wymienionej kwestii pozostaje uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy szczegółowo ustosunkował się do każdego z dowodów wskazując, które z faktów uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych (art. 424 § 1 k.p.k.). W oparciu o tak ustalony stan faktyczny prawidłowo wywiódł o winie oskarżonej oraz kwalifikacji prawnej przypisanych jej czynów.

Odnosząc się do naruszenia przez Sąd I Instancji zasady swobodnej oceny dowodów zaznaczyć należy, że zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga wykazania wad w ocenie konkretnych dowodów dokonanej przez Sąd I Instancji, prowadzących do wniosku, iż przekracza ona granice swobodnej oceny. Tymczasem argumentacja zwarta w uzasadnieniu apelacji nie wykazuje w istocie, że rozumowanie Sądu Rejonowego jest nielogiczne i wadliwe.

Należy bowiem pamiętać o tym, że przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k. wtedy, gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.),
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),
- jest wyczerpujące i logiczne – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego umotywowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 k.p.k.) (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 03 marca 1998 roku, V KKN 104/98, Prokuratura i Prawo 1999/2/6, LEX 35095; wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1997 roku, IV KKN 58/97, Prokuratura i Prawo 1997/11/1, LEX 31393).

Zarzut błędnych ustaleń faktycznych słuszny jest tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada zasadom prawidłowego rozumowania i do swej skuteczności wymaga wskazania, jakich konkretnych uchybień z zakresu wiedzy, logiki lub doświadczenia życiowego dopuścił się sąd orzekający. Nie może on sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku (vide: m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 22.01.1975 r. I KR 197/74, OSNKW 58/5/1975). Tymczasem w niniejszej sprawie, obrońca oskarżonego kwestionując przyjęte ustalenia faktyczne nie przywołał rzeczowej argumentacji, ograniczając się w tym zakresie jedynie do przedstawienia własnego punktu widzenia, subiektywnej oceny dowodów i wskazania tych, które jego zdaniem powinny być podstawą prawidłowych ustaleń. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do podzielenia tych – czysto polemicznych, przy tym opartych na wrywkowo potraktowanych i dowolnie zinterpretowanych dowodach – argumentów autora apelacji. Zauważyć bowiem trzeba, że Sąd Rejonowy szczegółowo wskazał dlaczego dał wiarę zeznaniom świadków P. B., A. F., M. M. (1) oraz której części i z jakiego powodu wyjaśnieniom oskarżonego odmówił przymiotu wiarygodności.

Linia obrony skarżącego opiera się na twierdzeniu, że jego łatwowierny i uczynny mocodawca uważał, że działając na prośby znajomych wyświadcza im przysługi, przy czym zakładał, iż nie narusza prawa. Co więcej, przyjmował że wszystkie jego działania opisane w zarzutach nie zostaną wykorzystane do przestępczych celów. Jest to teza dowolna, obarczona brakiem oparcia w realiach rzeczywistości, nie znajdująca potwierdzenia w materiale dowodowym. Przede wszystkim w momencie podejmowania czynności odnośnie trzech pierwszych czynów J. W. był pełnoletnim, dorosłym mężczyzną. Trudno go posądzać o brak elementarnej wiedzy, co do zachowań stanowiących naruszenie prawa, pojmowanych intuicyjnie przez przeciętnego członka społeczeństwa. Tym bardziej, że jak wynika z karty karalności (k. 193-196) już na początku 2002 r. w/w miał do czynienia z przepisami karnymi, bowiem dwukrotnie prawomocnie został skazany za czyny z art. 208 k.k. oraz art. 45 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zatem świadomość w/w co do podejmowanych działań i skutków jakie z punktu widzenia prawa karnego wiążą się ze złamaniem przepisów była pełniejsza niż przeciętnego obywatela. Tym bardziej,

że podsądny dwukrotnie był skazywany na kary pozbawienia wolności z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania kar na okresy próby. Z uwagi na powyższe każde swoje działanie, w tym podejmowane na prośby znajomych, powinien oceniać pod kątem przepisów karnych, zwłaszcza możliwości ich naruszenia. Dlatego nie sposób przyjąć za prawdziwą linię obrony zaprezentowaną przez obrońcę w/w, już w oparciu o część wyjaśnień składanych przez samego oskarżonego, znajdującą odzwierciedlenie i kontynuację w dowodach w oparciu o które Sąd przypisał czyny w/w.

Z wyjaśnień J. W. wynika, że na prośbę znajomych udostępnił im swoje dokumenty tożsamości, rejestrował na siebie wskazane przez nich samochody, następnie brał udział w poświadczaniu nieprawdy w dokumentach odnośnie zdarzeń które nie miały miejsca i w których nie brał udziału, z pełną tego świadomością, wiedząc że na podstawie tych dokumentów firmy ubezpieczeniowe wypłacą ubezpieczenie. Powyższe wynika wprost z wyjaśnień w/w, w szczególności z dnia 19 maja 2008 r. (czyny I, II, III k. 80-82, zał. A.I), z dnia 20 maja 2008 r. (czyny I, II, III k. 87-92, zał. A.I), z dnia 28 maja 2008 r. (czyny I, II, III k. 95-96, 100-102, zał. A.I), z dnia 02 lipca 2008 r. (czyn II k. 110-111, zał. A.I), z dnia 01 sierpnia 2008 r. (czyn II k. 116, zał. A.I). Charakterystycznym w depozycjach w/w jest powoływanie się na zaufanie jakim darzył współsprawców przestępstw („Nie interesowałem się tym pojazdem (C. (...)), ponieważ ufałem M. i A.” k. 87, zał. A.I, „Ufałem mu, wyglądał na uczciwego kolegę. To co chciał (...) napisałem pod jego dyktando” k. 96, zał. A.I). Jest to wysoce niewystarczające do uwolnienia od stawianych zarzutów i wytłumaczenie podawania fałszywych informacji w dokumentacji ubezpieczeniowej. Tym bardziej, że oskarżony godził się na wszystkie działania znajomych, gdyż na prośbę M. M. (1) podpisał kilka czystych kartek formatu A-4, zadawalając się, jak wynika z wyjaśnień, jedynie informacją „że będzie to mu potrzebne do spraw związanych z samochodami, które były na mnie zarejestrowane” (k. 109, zał. A.I), „Zapewniał on mnie, że podpisy „in blanco” na kartkach papieru wykorzystane będą tylko do spraw związanych z kolizją drogową C. (...)” (k. 120, zał. A.I). Poza tym w/w wskazuje – „P. mówił mi kiedyś, że M. (...) ma znajomości w Policji i policjanci wezmą moje prawo jazdy, mnie wcale tam nie będzie, tak samo zrobią z drugim samochodem, upozorują wypadek żeby wziąć pieniądze za odszkodowanie” (k. 80, zał. A.I). Oczywistym jest, że w/w może powoływać się na swoją świadomość, naiwność, błędne założenia co do dobrych intencji kolegów. Inną kwestią jest podzielenie tych wyjaśnień przez sądy oceniające działania w/w, w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów. A zgromadzone dowody, w szczególności dokumenty, potwierdzają powyższe przestępcze działania. Dodatkowo występujący w niniejszej sprawie w charakterze świadków A. F., M. M. (1) i P. B. w sposób niebudzący najmniejszych wątpliwości przedstawiają rolę, jaką w popełnieniu poszczególnych przestępstw odegrał J. W..

Świadek A. F. złożył zeznania potwierdzające podpisanie fikcyjnych umów nabycia pojazdów opisanych w zarzutach i wypełnienie dokumentów u ubezpieczyciela przez oskarżonego (k. 113), dotyczących fikcyjnego zdarzenia objętego zarzutem nr I (k. 60 zał. C.I), nr II (k. 63 zał. C.II), nr III (k. 76 zał. C.III). Tożsamej treści zeznania złożył M. M. (1) (k. 125v) opisując przebieg zdarzeń z poszczególnych punktów aktu oskarżenia oznaczonych numerami: I (k. 30-31 zał. C.I), II (k. 31), III (k. 32-33 zał. C.I) oraz P. B. (k. 112v) co do czynu III (k. 14 zał. C.I). Z powyższych dowodów wynika niezbicie, że oskarżony od momentu wykonania pierwszej czynności – fikcyjnego zarejestrowania na siebie każdego z pojazdów, doskonale zdawał sobie sprawę z tego, że nie jest ich właścicielem, a wypełniając ubezpieczeniową dokumentację był świadomy celu w jakim każda z tych czynności jest wykonywana – uzyskanie odszkodowania od ubezpieczyciela. Ze słów samego podsądnego jako oczywiste jawi się, że wiedział, iż nie brał udziału w zdarzeniach komunikacyjnych, które opisywał w dokumentach ubezpieczeniowych.

Nawiązując do zarzutu nieodniesienia jakiejkolwiek korzyści majątkowej z przestępczego procederu przez J. W. należy przytoczyć ustawową definicję tego pojęcia. Artykuł 115 § 4 k.k. wskazuje - korzyścią majątkową ... jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że ubezpieczyciel w każdym z trzech przypadków wypłacił nienależne, uzyskane w wyniku popełnienia przestępstwa odszkodowanie. Każda z osób której przypadła chociażby część kwoty z każdej wypłaty, odniosła korzyść majątkową. Było to wynikiem działań m.in. oskarżonego. Do wyczerpania znamion czynu z art. 286 § 1 k.k. nie jest zatem konieczne odniesienie korzyści majątkowej bezpośrednio przez sprawcę.

Przechodząc do kolejnego zarzutu związanego z pobytem w/w w areszcie śledczym w okresie od 27 września 2002 r. do 21 listopada 2002 r., co zdaniem skarżącego wiąże się z niemożnością popełnienia przestępstwa oszustwa, wskazać należy, iż trzy pierwsze przypisane w/w czyny obejmują czasookresy od dnia 11 września 2002 r. do dnia 25 października 2002 roku, od 21 października 2002 roku do dnia 09 grudnia 2002 roku oraz od 10 sierpnia 2003 roku do dnia 12 września 2003 roku. Tylko w czasie popełnienia dwóch pierwszych czynów oskarżony był przez pewien czas izolowany. Jednak nie było to przeszkodą do realizacji znamion przestępstw z art. 286 § 1 k.k. Po pierwsze nie były to przestępstwa jednoczynowe. Złożyło się nań szereg pojedynczych czynności prowadzących do sfingowania poszczególnych kolizji, zgłoszenia fikcyjnych zdarzeń ubezpieczycielom i osiągnięciu celu w postaci wypłaty nienależnych odszkodowań za zdarzenia, które nie miały miejsca. Czyny te J. W. popełnił wspólnie i w porozumieniu z innymi wskazanymi osobami. Istotą współsprawstwa jest, że odpowiedzialność ponosi każdy ze współsprawców za zrealizowanie całości przestępstwa wspólnie i w porozumieniu, choć nie jest koniecznym aby każdy ze współdziałających zrealizował każdy z poszczególnych elementów składających się na dany czyn. Dla odpowiedzialności każdego decydującym jest zakres porozumienia, które obejmując całość akcji przestępczej, spaja w jedno zachowania poszczególnych współdziałających. Taka sekwencja zdarzeń w każdym z czynów nr I, II, III wystąpiła również w przypadku oskarżonego. Jego wkład w każde z przypisanych trzech przestępstw był na tyle istotny, iż bez oskarżonego nie doszłoby do popełnienia każdego z przestępstw. Dlatego nie ma znaczenia dla przypisania każdego dwóch pierwszych przestępstw jego izolacja w areszcie.

Reasumując każdy z zarzutów wskazany w punkcie I apelacji okazał się chybiony.

W ocenie Sądu Okręgowego również II zarzut jest nietrafny. W wyjaśnieniach złożonych w dniu 17 września 2013 r. oskarżony ujawnił popełnienie czynu z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. Opisał dokładnie sposób działania i wskazał osoby, którym wielokrotnie udzielał amfetaminy, w tym J. S. (k. 198-199 zał.A.I). Podczas składania kolejnych wyjaśnień podtrzymał treść powyższych deponycji w całości (k. 257, 261 zał.A.II). obrońca zdaje się sugerować, że jego mocodawca jako osoba uzależniona od substancji psychoaktywnych, mógł wymyślić wszystkie zdarzenia związane z J. S.. Pojawia się pytanie w jakim celu w/w bezpodstawnie obciążałby siebie wymyślając zdarzenia. Oparcie się w toku procesu na wyjaśnieniach obwinionego i przypisanie mu czynu, którego popełnienie w nich opisał, nie jest objęte żadnym bezwzględny zakazem. Dlatego Sąd Odwoławczy podziеляjąc ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie czynu VI. nie podzielił w żadnym zakresie wątpliwości obrońcy. Tym samym niezasadnym okazał się również zarzut wyrażony w uzasadnieniu środka odwoławczego - naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. Nie można bowiem uznać, że Sąd Rejonowy dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień oskarżonego zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 7 k.p.k. tj. z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się rozstrzygnięcia nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Podkreślić należy, że orzecznictwo sądowe odnoszące się do reguły in dubio pro reo wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k. precyzuje w jakiej sytuacji możliwe jest stwierdzenie wystąpienia niedających się usunąć wątpliwości, o których mowa w tym przepisie. Przede wszystkim wątpliwości muszą być powzięte przez sąd, a nie tylko przez strony procesowe i nie można ich usunąć w oparciu o zasadę swobodnej oceny dowodów bądź kontynuowanie postępowania dowodowego. Reguła określona w art. 5 § 2 k.p.k. nie ma zastosowania, gdy wątpliwości w zakresie przyjętych ustaleń podnosi strona, a nie stały się one udziałem orzekającego merytorycznie sądu, który dowody ocenił w zgodzie z dyspozycją art. 7 k.p.k. Ponadto wątpliwości występujące w sprawie należy uwzględniać na korzyść oskarżonego dopiero wówczas, gdy nie można ich rozstrzygnąć przy pomocy narzędzi jakimi dysponuje sąd, a więc zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ewentualnie przez kontynuowanie postępowania dowodowego. Podkreślić również należy, że nie można równocześnie podnosić zarzutu obrazy przepisów art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., gdyż zarzut z art. 5 § 2 k.p.k. dotyczy wtórnej do ustaleń faktycznych płaszczyzny procedowania. Można o nim mówić dopiero wtedy, gdy mimo przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób pełny i wyczerpujący oraz poddania ocenie wszystkich tych dowodów zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k., nadal pozostają wątpliwości, które nie zostały rozstrzygnięte na korzyść podsądnego. Apelujący powinien również wykazać, że sąd powziął takie wątpliwości i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego. Podkreślić również należy, że w dyspozycji art. 5 § 2 k.p.k. chodzi o wątpliwości o charakterze obiektywnym, a nie istniejące tylko w subiektywnym przekonaniu strony, wątpliwości,

które powziął (lub powinien powziąć) sąd, lecz ich nie rozstrzygnął we wskazanym kierunku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2017 r., sygn. akt III KK 144/17; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt II KK 198/17; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 lipca 2017 r., sygn. akt II AKa 50/17; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r. sygn. akt. II KK 18/17).

W konsekwencji zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. został oceniony jako chybiony.

Ostatnim zarzutem wymienionym we wnioskach apelacji, jest zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 63 § 1 k.k. poprzez niezaliczenie okresu tymczasowego aresztowania skazanego na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Uwadze skarżącego uszedł fakt, iż w niniejszej sprawie wobec J. W. nie był stosowany izolacyjny środek zapobiegawczy. Zatem nie zaistniały podstawy do zaliczenia tymczasowego aresztu stosowanego w innej sprawie na poczet kary orzeczonej w niniejszej sprawie.

Nie stwierdzając innych uchybień, które mogłyby mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku w części związanej z apelacją obrońcy, w tym o których mowa w art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k., należało zaskarżone orzeczenie w tej części utrzymać mocy.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j.) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego B. I. kwotę 516,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze Sąd rozstrzygnął na mocy art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze względy słuszności, w tym przede wszystkim sytuację rodzinną i finansową skazanego.

Wiesław Oksiuta Przemysław Wasilewski Dorota Niewińska